

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

FORELØPIG TILSYNSRAPPORT

Kommunens system for å vurdere og
følge opp kravene til
spesialundervisning

Felles nasjonalt tilsyn 2018

Grimstad kommune

TIL: Grimstad kommune v/rådmannen

VÅR REFERANSE: 2018/4282

KONTAKTPERSON I KOMMUNEN:
Anette Meling

FYLKESMANNENS TILSYNSGRUPPE:
Elise Marie Kringen
Line Duesund Svendsen
Karen Junker
Elisabeth Attramadal, tilsynsleder

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
1. Innledning	4
2. Om tilsynet med Grimstad kommune som skoleeier	5
2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med skoleeiere	5
2.3 Om gjennomføringen av tilsynet	6
3. Forsvarlig system for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd.....	6
4. Forhåndsvarsel om vedtak	11
5. Skoleeiers rett til å kommentere foreløpig tilsynsrapport	12
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget	13

Sammendrag

- Tema og formål

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn med Grimstad kommune som del av felles nasjonalt tilsyn 2018 på temaet spesialundervisning.

Det overordnede formålet med det nasjonale tilsynet er å bidra til at elever får et godt utbytte av opplæringen. For å sikre at dette gjelder for alle elever, er elever med behov for særskilt tilrettelegging gitt egne rettigheter i opplæringsloven.

Det har vært gjennomført stedlig tilsyn ved Fevik skole og Landvik skole samt intervjuer med PPT. Dette er oppsummert i egne tilsynsrapporter. Tilsynet har omfattet skoleeiers forsvarlige system

I denne rapporten har Fylkesmannen vurdert om Grimstad kommune som skoleeier har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp

- at skolen vurderer om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen og om elever kan ha behov for spesialundervisning
- at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger og hjelper skolene med å utvikle kompetanse og organisasjon for å legge bedre til rette for elever med særskilte behov
- at skolen oppfyller kravene til enkeltvedtak om spesialundervisning
- at skolen planlegger, gjennomfører og følger opp spesialundervisningen

I kravet til at skoleeier skal ha et forsvarlig system ligger det at skoleeier må

- skaffe seg oppdatert og relevant informasjon om skolenes praksis
- vurdere skolenes praksis opp mot regelverket
- sørge for varige endringer når praksis bryter med regelverket
- innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis

- Gjennomføring

Tilsynet ble åpnet gjennom brev 07.06.2018. Det ble gjennomført formøte med skoleeier og skoleledelse 05.09.2018 og stedlige intervjuer 16.-18 oktober 2018.

- Avdekkede brudd på regelverket

Tilsynet har avdekket brudd på regelverket.

- Status på rapporten og veien videre

Denne foreløpige tilsynsrapporten er et forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 med varsel om pålegg om retting av brudd på regelverket. Rapporten vil bli gjennomgått i nærmere avtalt slutt møte. Kommunen kan kommentere på innholdet i den foreløpige tilsynsrapporten innen 25.01.2019. Det vil deretter bli utarbeidet en endelig tilsynsrapport.

1. Innledning

Fylkesmannen åpnet 07.06.2018 tilsyn med spesialundervisning i Grimstad kommune. Undersøkelsene har vært på skolenivå ved Landvik skole og Fevik skole (se egne rapporter), Pedagogisk Psykologisk tjeneste og på skoleeiernivå.

Tilsynet inngår i nytt felles nasjonalt tilsyn på opplæringsområdet. Tilsynet skal gjennomføres i perioden 2018 – 2021 og omfatter følgende temaer:

- skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen
- skolebasert vurdering
- tidlig innsats
- spesialundervisning
- skolemiljø
- grunnskoleopplæring til voksne
- videregående opplæring til voksne

Tilsynet gjelder i dette tilfellet temaet spesialundervisning, jf. opplæringsloven kapittel 5 og opplæringsloven § 13-10.

Formål med tilsynet

Temaet for tilsynet er innrettet mot skolens plikt til å sikre at **alle elever** får tilfredsstillende utbytte av opplæringen med utgangspunkt i opplæringsloven kapittel 5.

Tilsynet har som formål å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder å

1. Vurdere behov for spesialundervisning, herunder
  - a. undervisningspersonalets plikt til systematisk og løpende vurdere om alle elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen
  - b. skolens plikt til å vurdere arbeidsmåter, vurderingspraksis og læringsmiljø for elever som ikke får tilfredsstillende utbytte av opplæringen
  - c. Rutiner for vurdering av behov for spesialundervisning og læreres meldeplikt til rektor
2. Utarbeide sakkyndige vurderinger og hjelpe skolene med å utvikle kompetansen og organisasjonen, herunder
  - a. utarbeide sakkyndige vurderinger
  - b. hjelpe skolene med å utvikle kompetansen og organisasjonen for å legge bedre til rette for elever med særskilte behov.
3. Fatte vedtak om spesialundervisning, herunder
  - a. fatte vedtak som oppfyller retten til spesialundervisning
  - b. oppfylle kravene til enkeltvedtak
4. Planlegge, gjennomføre og følge opp spesialundervisningen, herunder
  - a. planlegge spesialundervisningen
  - b. gjennomføre og følge opp spesialundervisningen

Tilsynet omfatter skoleeiers forsvarlige system

Tilsynet har vurdert om skoleeier har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp om kravene i regelverket er oppfylt, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Dette gikk frem av vårt varselbrev. Til å vurdere dette har vi lagt til grunn skoleeiers og skolenes egenvurderinger, intervju på skolene og intervjuer med PPT samt dokumenter og funn i tilsynet.

I denne rapporten har Fylkesmannen vurdert om Grimstad kommune som skoleeier har et forsvarlig system for å vurdere og følge opp

- at skolen vurderer om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen og om elever kan ha behov for spesialundervisning
- at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger og hjelper skolene med å utvikle kompetanse og organisasjon for å legge bedre til rette for elever med særskilte behov
- at skolen oppfyller kravene til enkeltvedtak om spesialundervisning
- at skolen planlegger, gjennomfører og følger opp spesialundervisningen

Vi understreker at denne informasjonen ikke er et godt nok grunnlag til å vurdere om skoleeiers system oppfyller alle kravene i regelverket. Vi kan derfor på et senere tidspunkt gjennomføre tilsyn med om skoleeier har et forsvarlig system innenfor temaet i dette tilsynet eller på andre områder. Dette kan bli aktuelt dersom vi får nye opplysninger fra andre kilder eller gjennom andre tilsyn.

Det er skoleeier som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Skoleeier er derfor adressat for denne foreløpige tilsynsrapporten.

Tilsynet har avdekket brudd på regelverket. Denne foreløpige tilsynsrapporten gir et forhåndsvarsel om at Fylkesmannen kan vedta å pålegge skoleeier retting av bruddet på regelverket, jf. forvaltningsloven § 16. I den endelige tilsynsrapporten får Grimstad kommune rimelig frist til å rette brudd på regelverket før vi eventuelt vedtar pålegg om retting.

Grimstad kommune har rett til å kommentere på den foreløpige tilsynsrapporten jf. forvaltningsloven § 16. Frist for tilbakemelding er 25.01.2019. Etter utløp av fristen for tilbakemelding, vil Fylkesmannen utarbeide en endelig tilsynsrapport.

2. Om tilsynet med Grimstad kommune som skoleeier

2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med skoleeiere

Fylkesmannen fører tilsyn med kommunen som skoleeier, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kap. 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovlighetstilsyn jf. kommuneloven § 60 b. Fylkesmannens tilsyn er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette.

Etter Opplæringsloven § 13-10 andre ledd skal skoleeier ha et forsvarlig system for vurdering av om kravene i opplæringsloven med forskrift blir oppfylt. Videre må skoleeier ha et forsvarlig system for å følge opp at resultatene fra disse vurderingene blir fulgt opp.

Systemets utforming og omfang kan skoleeier bestemme på bakgrunn av lokale forhold, egne risikovurderinger og skoleeiers og skolenes organisering. Men for at et system skal være forsvarlig, må det både være egnet til å avdekke forhold som er i strid med lov og forskrift, og det må sikre at det blir satt i gang nødvendige og gode nok tiltak. Nedenfor har vi konkretisert kravene som skoleeier må oppfylle, for at systemet skal være forsvarlig i samsvar med opplæringsloven § 13-10.

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som brudd på regelverket, uavhengig av om det er opplæringsloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne, som er brutt.

2.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Grimstad kommune ble åpnet gjennom brev 07.06.2018. Skoleeier er blitt pålagt å legge frem dokumentasjon og egenerklæring for Fylkesmannen med hjemmel i kommuneloven § 60 c.

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på skriftlig dokumentasjon og opplysninger fra intervju, se vedlegg.

3. Forsvarlig system for å vurdere og følge opp at kravene blir etterlevd

Skoleeieren skal ha et forsvarlig system for å vurdere og følge opp

- at skolen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder å fatte vedtak om spesialundervisning
- at PPT utarbeider sakkyndige vurderinger
- at PPT hjelper skolene med å utvikle kompetansen og organisasjonen for å legge bedre til rette for elever med særskilte behov
- skolen sitt arbeid med å planlegge spesialundervisningen
- skolen sitt arbeid med å gjennomføre og følge opp spesialundervisningen

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn med Landvik skole og Fevik skole på temaet spesialundervisning. Det foreligger egne rapporter fra skoletilsynene. Det foreligger også egen rapport knyttet til PPT sitt arbeid med sakkyndige vurderinger og hjelp til skolene med å utvikle kompetanse og organisasjon.

Det følger av tilsynene at det er avdekket brudd på regelverket. Resultatene fra skoletilsynene og tilsynet med PPT er lagt til grunn når vi vurderer om skoleeiers forsvarlige system er tilstrekkelig egnet til å vurdere og følge opp regelverksbrudd.

Kontrollpunkt med rettslige krav til skoleeiers forsvarlige system og Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er som følger:

3.1 Skoleeier må skaffe seg informasjon

Rettslig krav

Skoleeier må sørge for å ha oppdatert kunnskap om skolenes praksis slik at skoleeier kan vurdere om skolene oppfyller kravene i opplæringsloven med forskrifter. Informasjonen som blir innhentet, må være relevant og dekkende for kravene i regelverket på det området som skal vurderes.

Fylkesmannens undersøkelser og vurdering

Kommunen viser til at de innhenter informasjon om skolenes praksis gjennom blant annet

- Moava 13.10.no
- Rådmannens ukentlige ledermøter med kommunalsjefene
- Oppvekstsjefens møter med enhetslederne (rektormøte) hver fjortende dag. Annet hvert møte er temamøte. Her er det møteplikt og spesialundervisning er tatt opp i mange sammenhenger
- Årlig dialogmøte mellom skoleeier og enhetsleder med gjennomgang av blant annet skolerestater, Elevundersøkelsen, elevenes psykososiale miljø og spesialundervisning
- Månedlige møter med PPT leder

Det er ikke forelagt referat fra dialogmøter og rektormøter som viser at konkret informasjon om regelverksetterlevelse har vært innhentet.

Vi har mottatt enkelte rutinebeskrivelser knyttet til Moava 13.10.no, blant annet med fastsatt dato for når skolene skal ha fattet enkeltvedtak og utarbeidet årsrapport.

Vi har mottatt kommunal mal for enkeltvedtak om spesialundervisning. Kommunen har igangsatt et arbeid med å følge opp om skolene har tatt i bruk malen, og viser til at skoleeier ifølge Moava 13.10.no skal ta stikkprøver om vedtak er lovlig fattet. Det kom imidlertid fram gjennom intervjuene at denne rutinen ennå ikke er implementert.

Kommunen peker på at det i 2014 ble avsluttet et prosjekt knyttet til spesialundervisning og at det nå iverksettes et nytt prosjekt som skal se nærmere på hvorfor andelen lærertimer til spesialundervisning er høyere i Grimstad enn i sammenlignbare kommuner og at det er så stor forskjell mellom skolene.

Skoleeier viser i sin egen vurdering til at PPT skal rapportere til skoleeier om kvaliteten på de individuelle opplæringsplanene. PPT viser imidlertid i intervju til at tjenesten ikke forstår sin oppgave til å ha en slik internkontrollfunksjon overfor skolene.

Kommunen viser videre til at de innhenter informasjon om hvordan PPT utarbeider sakkyndige vurderinger gjennom dialog og samarbeid med PPT og at PPT-leder deltar på enhetsledermøtene. Det pekes på at skoleeier er vedtaksmyndighet for friskolene og får informasjon om arbeidet til PPT gjennom dette.

Fylkesmannen ser at kommunen har flere arenaer for informasjonsinnhenting. Gjennom for eksempel rektormøter og kjennskap til enkeltsaker kan skoleeier få kunnskap om skolens praksis.

Vi peker på at kunnskap om regelverksbrudd i enkeltsaker og påfølgende tiltak, kan føre til bedre etterlevelse av regelverket, men at det ikke er tilstrekkelig systematisk til å kunne sikre et helhetlig bilde av om skolens praksis oppfyller de rettslige kravene i saker om spesialundervisning.

Vi vurderer at det ikke er tilstrekkelig dokumentert hva skoleeier har vurdert som relevant og dekkende informasjon (risikovurdering) når det gjelder regelverket knyttet til spesialundervisning og skolens praksis.

Ut fra foreliggende dokumentasjon mener vi at skoleeier mangler et helhetlig system som sikrer at den informasjonen som innhentes er relevant, dekkende og egnet til å avdekke brudd på regelverket. Vi vurderer at skoleeiers plan om å gjennomføre stikkprøvekontroll i henhold til Moava 13.10.no, vil kunne sikre en mer systematisk og relevant informasjonsinnhenting. Da dette tiltaket ennå ikke er implementert, kan det ikke vurderes om det er egnet til å oppfylle lovkravet på tilsynstidspunktet.

Fylkesmannens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

3.2 Skoleeier må vurdere skolens og PPT sin praksis opp mot regelverket

Rettslig krav:

Skoleeier må bruke informasjonen de innhenter om skolens praksis, til å vurdere om praksisen er i samsvar med opplæringsloven med forskrift. Skoleeier må vite hvilke krav regelverket stiller på ulike områder, og må ha en riktig forståelse av kravene. Dette betyr at skoleeier må skaffe seg tilstrekkelig regelverkskompetanse.

Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger

I egenvurderingen går det fram at skoleeier ifølge Moava 13.10.no skal ta stikkprøver om vedtak er lovlig fattet, mens det gjennom intervju ble vist til at dette ennå ikke er gjennomført i praksis. Av intervjuene forsto også Fylkesmannen det slik at skolelederne ikke hadde fått opplæring i vedtakskompetanse utover foreliggende maler. En av rektorene viste til at hun på eget initiativ hadde vurdert sin praksis ut fra kontrollspørsmålene i egenvurderingen i RefLex.

Skoleeier peker på at siden de er vedtaksinstans for friskolene i kommunen også blir kjent med innholdet i de sakkyndige vurderingene som skal ligge til grunn for vedtakene. I den forbindelse kan skoleeier også vurdere om disse oppfyller lovens minstekrav til innhold. Det er ikke dokumentert hva skoleeier har vurdert konkret når det gjelder lovkravene til sakkyndige vurderinger. Der er heller ikke lagt fram dokumentasjon som for eksempel referater, som viser at lovkrav i forbindelse med utarbeiding av sakkyndige vurderinger har vært tema på møter med PPT-lederne. Vi mener derfor at det ikke er sannsynliggjort at skoleeier systematisk vurderer PPT sin praksis opp mot regelverket.

Skoleeier har lagt fram eksempel på at de på et tidspunkt oppdaget at en skole ikke fattet vedtak ved avslag om spesialundervisning. Skoleeier kommuniserte da tydelig at dette ikke var i tråd med regelverket, og at den gitte skolen måtte endre praksis. Skoleeier viser videre til at de gjennom konkrete enkeltsaker har fått kjennskap til at det er blitt gjennomført spesialundervisning på alternative arenaer som ikke har vært i

samsvar med opplæringsloven og at det vil bli iverksatt tiltak for å organisere denne type opplæring i tråd med regelverket.

Fylkesmannen legger til grunn at skoleeier vurderer regelverksetterlevelse i forbindelse med enkeltsaker. Vi mener likevel at enkeltsaker i seg selv ikke vil være tilstrekkelig i å dokumentere kommunens system for avdekking og oppfølging av skolens praksis.

Bortsett fra fastsatte datoer for at vedtak skal være fattet, at årsrapporter for spesialundervisning og månedsrapportering fra PPT skal foreligge, ser vi ikke at Moava 13.10.no inneholder rutiner som er egnet til å vurdere skolenes eller PPT sin helhetlige praksis opp mot lovverket.

I tillegg viser funn fra tilsynet på skolenivå at skolenes og PPT sin praksis på flere punkt ikke oppfyller regelverkskravene, slik det går fram av disse rapportene.

Skoleeier har etter vår vurdering derfor ikke sannsynliggjort at regelverksbrudd blir systematisk vurdert ut fra innhentet informasjon.

Fylkesmannens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

3.3 Skoleeier må sørge for varige endringer når praksis bryter med regelverket

Rettslig krav

Skoleeier må sette i verk egnede tiltak for å rette opp skolenes praksis når praksis ikke er i samsvar med regelverket. For at tiltak skal være egnet og gi varig endring, må de være innrettet slik at de bidrar til at bruddet ikke skjer på nytt. En årsak til brudd på regelverket kan være at skolene ikke har tilstrekkelig kunnskap om regelverket. En annen årsak kan være at de mangler kompetanse i å anvende regelverket i skolehverdagen. Skoleeier må i slike tilfeller vurdere og eventuelt iverksette tiltak for å øke kunnskapen eller å øke kompetansen.

Videre må skoleeier følge opp at tiltakene faktisk fører til at skolene endrer praksis i samsvar med kravene i regelverket, slik at endringene blir reelle og varige. Dette betyr at skoleeier både må hente inn informasjon om at tiltak blir iverksatt, og at de virker i samsvar med intensjonen. Skoleeier må følge opp helt til skolenes praksis på det gjeldende området er blitt i samsvar med opplæringsloven med forskrifter.

Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger

Skoleeier svarer i egenvurderingen at de pålegger skolene å endre praksis. De pålegger også veiledning både på system – og individnivå der det er påkrevd. Veiledningen blir gitt av PPT eller av skolefaglig rådgiver. Mentorordning/kollegaveiledning har også vært brukt.

Skoleeier rapporterer at de sørger for at PPT endrer praksis hvis de for eksempel vurderer at kravene til sakkyndige vurderinger ikke er oppfylt, men viser til at dette er en krevende faglig diskusjon på bakgrunn av at PPT skal være et faglig uavhengig organ. Fylkesmannen understreker at PPT skal være et faglig uavhengig organ, men at kommunen må sikre at tjenesten utfører sine oppgaver i tråd med regelverket, herunder at sakkyndige vurderinger omfatter lovens minstekrav til innhold. Kommunen må også sikre at PPT har tilstrekkelige ressurser til å gjennomføre de lovpålagte oppgavene.

Det er vist til eksempler der skoleeier har utarbeidet nye maler eller gjort endringer i maler samt sendt sakkyndige vurderinger i retur når skoleeier har ment at disse ikke har inneholdt tilstrekkelige opplysninger med henvisning til forvaltningsloven § 17.

Skoleeier viser også til at de tilrettelegger for at skolene får støtte og veiledning slik at uønsket praksis endres og at dette følges opp i basisteam og ressursteam. Et eksempel på dette er at skoleeier påla en skole å fatte enkeltvedtak om avslag på spesialundervisning, noe skolen tidligere hadde oppfattet ikke var nødvendig.

Vi viser som tidligere til at enkeltteksempler ikke i seg selv vil kunne dokumentere at kommunen har et forsvarlig system for oppfølging og sikring av at avdekkede forhold blir rettet opp og at igangsatte tiltak fører til varige endringer. Det er heller ikke tilstrekkelig kun å utarbeide nye maler uten å sørge for opplæring i bruk av malene eller sikre at de blir implementert.

Vi kan derfor ikke se at kommunen har sannsynliggjort et system for å følge opp at skolene og PPT endrer praksis hvis kravene i loven ikke er oppfylt.

Fylkesmannens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

3.4 Skoleeier må innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis

Rettslig krav

Skoleeier må innhente nok informasjon til på en forsvarlig måte å kunne vurdere om skolens praksis er i samsvar med regelverket. Videre må skoleeier også innhente nok informasjon til å kunne følge opp at tiltakene har gitt reelle endringer. Hva som er tilstrekkelig informasjon, vil avhenge av hvilke funn skoleeier gjør i de ulike faser av informasjonsinnhentingen. Dette krever at skoleeier har et minimum av informasjon fra alle områder som er regulert av regelverket. Dersom innhentet informasjon indikerer at praksis ikke er i samsvar med regelverket, må skoleeier skaffe seg mer informasjon for å få avklart dette.

Skoleeier må jevnlig innhente og vurdere informasjon om praksis. For å ha et effektivt system som er treffsikkert og innhenter tilstrekkelig informasjon ofte nok, må skoleeier foreta gode vurderinger av risiko. Områder der skoleeier tidligere har sett at det har vært brudd på regelverket, kan indikere høy risiko. Det samme gjelder områder der skoleeier har utarbeidet få retningslinjer for skolens praksis, eller har hatt få tiltak for å øke kompetansen i forståelse og bruk av regelverket. Skoleeier må også i sine vurderinger legge stor vekt på kontroll av områder der manglende etterlevelse av regelverket kan få store konsekvenser for elevene. Basert på slike avveininger av sannsynlighet og konsekvens må skoleeier ta stilling til hvor ofte og hvor omfattende skoleeier skal kontrollere skolens praksis på ulike områder. Dersom brudd på regelverket foregår over lang tid uten å bli avdekket og fulgt opp av skoleeier, vil ikke skoleeiers risikovurderinger og system være forsvarlig.

Å ha et system betyr at skoleeier må arbeide systematisk og kunne dokumentere og begrunne de valg og prioriteringer som skoleeier har gjort.

Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger

Kommunen har gitt eksempler på at de har oppdaget brudd på regelverket og satt i verk tiltak for å korrigere regelverksbruddene.

Kommunen har også vist til møter mellom de ulike aktørene som viktigste informasjonskilde, herunder rektormøter, ressursteam på skolene der PPT deltar og rapporterer videre til skoleeier samt årlige møter mellom skolesjef og den enkelte skole.

Det er ikke dokumentert hvordan skoleeier i praksis bruker møteplassene for å innhente informasjon, blant annet om hvordan elevene opplever at skolene ivaretar kravene til å gjennomføre og følge opp spesialundervisningen.

Vi vurderer også at kommunen i liten grad har vurdert hvilken informasjon det er nødvendig å innhente, hvilke vurderinger som ligger til grunn for beslutningen og hvor ofte informasjonen bør innhentes for å sikre regelverksetterlevelse.

Intervjuene tilførte ingen ytterligere informasjon som kan bekrefte at skoleeier har et forsvarlig system for å avdekke og rette opp forhold som ikke oppfyller regelverket.

Fylkesmannen vurderer at kommunen ikke har dokumentert at de har et system for å innhente tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis

Fylkesmannens konklusjon

Det rettslige kravet er ikke oppfylt.

4. Forhåndsvarsel om vedtak

Fylkesmannen har konstatert brudd på regelverket. Dette er et forhåndsvarsel om vedtak etter forvaltningsloven § 16. Formålet med forhåndsvarslet er å avklare misforståelser og rette eventuelle feil.

Grimstad kommune som skoleeier kan uttale seg om både Fylkesmannens tolkning, det faktiske grunnlaget som er lagt til grunn og våre vurderinger og konklusjoner.

Grimstad kommune kan uttale seg til forhåndsvarselet innen 25.01.2019.

Etter utløp av fristen, vil Fylkesmannen utarbeide en endelig tilsynsrapport. I endelig tilsynsrapport vil skoleeier få en rimelig frist til å rette brudd på regelverket. Dersom brudd på regelverket ikke rettes innen fristen i endelig tilsynsrapport, vil Fylkesmannen vedta pålegg om retting.

Vi varsler at følgende pålegg kan bli vedtatt:

Grimstad kommune må i henhold til opplæringsloven § 13-10 sørge for å ha et forsvarlig system for å vurdere og følge opp at skolen oppfyller kravene i regelverket når det gjelder å vurdere

- om elever har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, herunder vurdere om elever kan ha behov for spesialundervisning
- sakkyndige vurderinger

- vedtak om spesialundervisning
- skolens plikter til å planlegge, gjennomføre og følge opp spesialundervisningen i henhold til opplæringsloven kapittel 5

Kommunen må i den forbindelse se til at skoleeier systematisk

- a) innhenter relevant og dekkende informasjon om skolens og PPT sin praksis
- b) bruker innhentet informasjon til å vurdere om skolens og PPT sitt arbeid er i samsvar med regelverket
- c) følger opp at skolen og PPT innarbeider ny og varig praksis dersom det er nødvendig
- d) innhenter tilstrekkelig informasjon ofte nok til å vurdere og følge opp praksis som ikke er i samsvar med regelverket

5. Skoleeiers rett til å kommentere foreløpig tilsynsrapport

Som nevnt ovenfor har skoleeier rett til å kommentere på denne foreløpige tilsynsrapporten.

Frist for tilbakemelding er **25.01.2019**.

Skoleeier har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

Mottatt fra skoleeier:

- Egenvurderinger fra skoleeier
- Eksempel på sak hvor skoleeier har bedt PPT om ny sakkyndig vurdering fordi SV var mangelfull
- Eksempel på justert vedtak med bakgrunn i elevens behov
- Utdrag fra 13.10.no – gjøremål skole
- Mal/standardtekst om avslag på spesialundervisning (når skoleeier er vedtaksmyndighet)
- Mal/standardtekst om spesialundervisning (når skoleeier er vedtaksmyndighet)
- Utdrag fra 13.10.no – gjøremål for skoleeier
- Notat fra kommunalsjef for kultur og oppvekst om spesialundervisning
- Sakliste for enhetsledermøte (rektormøte) i oktober
- Forespørsel om kurs/veiledning om juridiske sider ved bruk av alternativ opplæringsarena
- Utdrag fra 13.10.no – gjøremål møte oppvekstsjef -PPT-leder – repeterende gjøremål
- Sluttrapport fra SWOT- analyse omkring organisering av enheten

Mottatt fra Landvik skole:

- Egenvurderinger fra skoleledelse, spespedkoordinator og utvalgte lærere
- 4 eksempler på gjennomgående saker om spesialundervisning.
- 4 eksempler på enkeltvedtak-avslag
- Totaloversikt sakkyndige vurderinger, henvisninger, IOPer, enkeltvedtak 17-18
- Mal - Henvisning til Pedagogisk -psykologisk tjeneste
- Mal - Grunnskolens pedagogiske rapport ved henvisning til PPT
- Utsendelse av individuell opplæringsplan (IOP), spesialundervisning for skoleåret 2018-2019
- Mal – Individuell opplæringsplan
- Avvik fra trinnets læreplan (KL-06). (som tillegg til IOP)
- Mal – Rapport om gjennomført spesialundervisning
- Fullmakt
- Mal – Forespørsel om ny sakkyndig vurdering av behov for spesialundervisning for 2017-18
- Samarbeidsmøter (Ressursteam) mellom skole og PPT (saksgang ved faglige utfordringer)
- Informasjon til elever og foreldre om tilsyn 17.oktober
- Informasjon til elever og foresatte som skal være med på intervju 17. oktober
- 2 eksempler på enkeltvedtak der SV delvis fravikes

Mottatt fra Fevik skole:

- Egenvurderinger fra skoleledelse, spespedkoordinator og utvalgte lærere
- 4 eksempler på gjennomgående saker om spesialundervisning.
- Mal på henvisning til PPT
- Rutinebeskrivelse av saksgang ved sosiale bekymringer
- Rutinebeskrivelse av saksgang ved faglige utfordringer
- Mal på samtykkeskjema som skal signeres før det skrives vedtak om spesialundervisning
- Eksempel på notat fra samtale med elev
- Referat fra møte med foreldre hvor vi gjennomgår SV og får inn samtykke
- Eksempel på samtykke fra elev over 15 år
- Mal på vedtak om spesialundervisning
- Eksempel på vedtak om avslag på spesialundervisning
- Eksempel på vedtak om spesialundervisning
- Eksempel på dokumentasjon hvor vi ikke får samtykke fra den ene forelder
- Eksempel på avslag selv om SV tilrår spesialundervisning
- Eksempel på IOP
- Fevik skole sin rolle og ansvarsbeskrivelse
- Eksempel på årsrapport
- Mal på forespørsel om ny sakkyndig vurdering

Mottatt dokumentasjon fra Spesialpedagogisk enhet. Pedagogisk – psykologisk tjeneste:

- Egenvurderinger fra Pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT)
- Praksishåndbok PPT Grimstad
- Mal for Henvisningsskjema til PPT
- Mal for Grunnskolens pedagogiske rapport ved henvisning til PPT
- Mal for Rapport om gjennomført spesialundervisning
- Mal for Individuell opplæringsplan
- Mal for forespørsel om ny sakkyndig vurdering av behov for spesialundervisning
- Mal for invitasjon til 1. gangs samtale
- Stikkord/Mal til 1. gangsamtale
- Mal for svar når barneverntjenesten ber om opplysninger om en elev
- Mal for IOP- Logopedisk oppfølging
- Mal for Rapport om gjennomført logopedisk undervisning
- Mal for Sakkyndig vurdering § 4A-2
- Mal for Sakkyndig vurdering § 5-1
- Mal for Sakkyndig vurdering – forenklet saksbehandling (prolongering)
- Mal for Sakkyndig vurdering – TPO
- Mal for Samtykke til utveksling av informasjon
- Mal for søknad om systembaserte tjenester
- Mal for svar på søknad om veiledning
- Mal for Samarbeidsavtale – systembaserte tjenester

Det ble gjennomført intervjuer med skoleeier 17. og 18. oktober 2018

Det ble avholdt intervjuer med:

- Rådmann
- Kommunalsjef
- Oppvekstsjef
- Skolefaglig rådgiver